

Factsheet Leegveld

Hoogveen is een bijzonder soort natuur. Hoogveengebieden zijn nat en drassig en kenmerken zich door de openheid van het gebied. Je vindt er bijzondere diersoorten als de gladde slang, het spiegeldikkopje en de blauwborst. Hoogveen komt nog maar op een paar plekken in Nederland voor, in gebieden die Europees beschermd zijn vanwege hun bijzondere en kwetsbare natuur (Natura 2000).

Het watersysteem in het natuurgebied was aanvankelijk ontworpen voor turfwinning en later om een deel van het gebied geschikt te maken voor landbouw. Het was toen noodzakelijk om het water zo snel mogelijk af te voeren. Hierdoor komt het veen nu droog te staan en sterft langzaam af. Waterschap Aa en Maas, provincie Noord-Brabant en Staatsbosbeheer willen gezamenlijk de hoogveengebieden in de Peel weer herstellen, zodat ze behouden kunnen worden voor de toekomst.

Herstel van hoogveen is belangrijk vanwege de unieke planten en dieren die er leven. Om hoogveen te behouden is een stabiel waterpeil noodzakelijk. Als het hoogveen permanent nat blijft, kunnen de veenmossen hierop groeien. Goed functionerende hoogveengebieden houden CO₂ vast in plaats van het uit te stoten en leveren daarmee een bijdrage aan het verminderen van het broeikaseffect.

Herstelmaatregelen in de Deurnsche Peel

Het waterschap Aa en Maas wil vanaf medio 2019 herstelmaatregelen in de Deurnsche Peel gaan uitvoeren. De werkzaamheden hebben als doel het water in het gebied beter vast te houden en bestaan uit:

- aanleg en verhoging van kades om de compartimentering te verbeteren
- het plaatsen van stuwen in kades om de waterpeilen te kunnen sturen;
- het kappen van 75 ha berkenopslag;
- de aanleg van 180 ha nieuwe natuur;

Landinrichtingsplan Peelvenen “Het Onverenigbare Verenigd”

De herstelmaatregelen in de Deurnsche Peel staan niet op zichzelf. Al in 1980 is de Deurnsche Peel aangewezen als beschermd staatsmonument. In 2005 is het Landinrichtingsplan Peelvenen “Het Onverenigbare Verenigd” geschreven, waarin naast het herstel van hoogveen ook doelen voor de landbouw, recreatie en cultuurhistorie op hoofdlijnen zijn beschreven. De hydrologische maatregelen nodig voor het hoogveenherstel zijn in 2011 verder uitgewerkt in de visie op het gewenst grond- en oppervlaktewater (GGOR). De natuurherstelmaatregelen zijn beschreven in het Natura2000 beheerplan (2018). Maar in het huidige Projectplan Waterwet Leegveld zijn de maatregelen concreet uitgewerkt en is duidelijk gemaakt welke werkzaamheden nodig zijn en wat de effecten zijn van het hoogveenherstel in de Deurnsche Peel. Deze werkzaamheden en effecten wijken op bepaalde onderdelen af van het Landinrichtingsplan Peelvenen, zoals het kappen van bomen.

Natschade

Door de verhoging van de grondwaterstand worden bij ongeveer 30 eigenaren natschade verwacht, op basis van de modelberekeningen. Hierbij gaat het om 25 gebouwen waarvan kelders nat kunnen worden en 17 landbouwpercelen waarvan de drooglegging kan verslechteren. Met deze eigenaren zijn we in gesprek om voorzorgsmaatregelen te nemen, zoals het ophogen van percelen en het aanleggen van regelbare drainage. De lokale grondwaterstanden worden nu en in de toekomst uitgebreid gemonitord. Als op andere locaties toch onverwachts natschade optreedt, kunnen in overleg met de eigenaren aanvullende voorzorgsmaatregelen genomen worden. In het uiterste geval als deze maatregelen ook niet helpen, en partijen de overtuiging hebben dat het maximaal haalbare is gedaan om natschade te voorkomen, dan kan altijd nog een verzoek om schadevergoeding worden ingediend bij het waterschap. Hiervoor heeft het waterschap een natschaderegeling ingesteld.

Muggenoverlast

In hoogveengebieden komen muggen voor, deze moerassteekmuggen kunnen zorgen voor overlast bij omwonenden. Maar ook andere muggen zoals de huissteekmug kunnen overlast geven. Vanaf 2015 wordt al onderzoek gedaan naar de muggen in de Peel door Alterra. Hierdoor zijn we goed op de hoogte van de voorwaarden die muggen stellen aan hun leefgebied, zoals broedplaatsen en verspreidingsmogelijkheden. Bij de herinrichting van het gebied wordt rekening gehouden om toekomstige overlast van muggen zo veel mogelijk te voorkomen. Zoals het goed instellen van lokale waterstanden en het verwijderen van struweel en onderbegroeiing om de verspreiding van muggen tegen te gaan. Alterra zal in 2019 en 2020 hun onderzoek naar de verspreiding van muggen in de Peel voortzetten, maar ook enkele jaren na uitvoering van de maatregelen. Zo kan het effect te meten en als nodig daarop extra maatregelen uit te voeren.

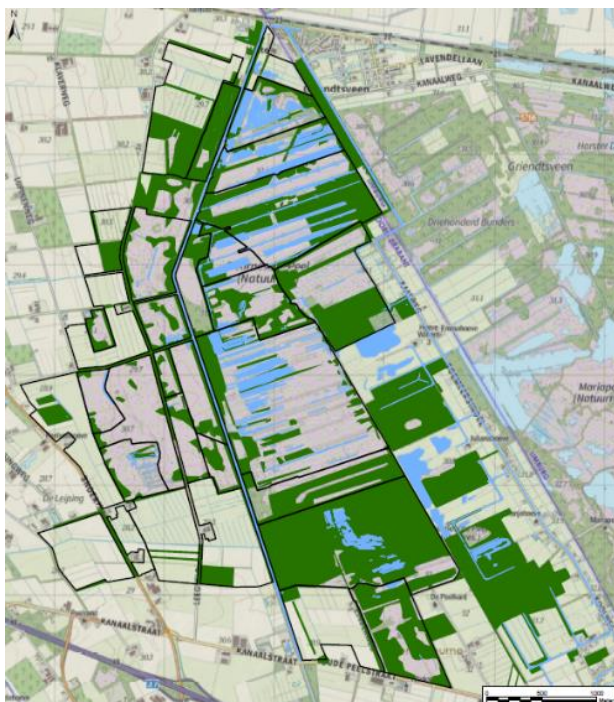

Boskap en bossterfte

Vanuit het project Leegveld zal 75 ha bos gekapt worden, dit is 12,6% van de totale oppervlakte bos (595 ha). Deze bomen hebben een negatief effect op het hoogveen, door verdamping wordt grondwater onttrokken en door de bomen is er onvoldoende lichtval voor veenmossen. De bomenkap vindt plaats in de kern van natuurgebied, aan de buitenranden worden geen bomen gekapt om zodoende het huidige landschappelijk beeld te behouden. Daarnaast zal door de stabilisatie van het waterpeil en geleidelijke waterpeilverhoging een aanvullend deel van het bos afsterven. Naar verwachting zal dit een extra 95 ha (16%) van het huidige bosoppervlak zijn. Op een aantal locaties zal door deze verandering in grondwaterstand juist nieuw bos/struweel (35 ha / 6%) gaan ontwikkelen. Daarmee blijft ongeveer 77% van het huidige bosoppervlakte uiteindelijk aanwezig in het gebied. Er wordt slechts een kleine verandering van de grondwaterstand langs de Helenavaart verwacht, dit zal geen effect hebben op de laanbomen. Daarmee wordt het beschermde dorpsgezicht niet aangetast.

Vuilstort

Er zijn zorgen over de verspreiding van verontreinigd grondwater vanuit de vuilstort Leegveld. Vanuit het project Leegveld zal de grondwaterstand rondom de vuilstort Leegveld niet verhoogd worden. Gemeente Deurne monitort de grondwaterkwaliteit rondom de vuilstort. Mocht er uit de monitoring blijken dat er ongewenste effecten vanuit de vuilstort optreden, dan zullen gemeente Deurne en waterschap Aa en Maas hiervoor passende maatregelen voor moeten nemen.

Huidig bosoppervlakte

Toekomstig bosoppervlakte (2050)

Communicatie met de omgeving

Meer informatie over het project Leegveld is te vinden op de website www.aenmaas.nl/leegveld. Hier kan men zich ook abonneren op de nieuwsbrief om de actualiteiten van het project te volgen. Ook worden er regelmatig informatiebijeenkomsten georganiseerd. Direct omwonenden krijgen de uitnodiging per post toegestuurd, maar de bijeenkomsten worden ook in de nieuwsbrief aangekondigd. De inspraakperiodes van de plannen zijn zowel per brief als in de nieuwsbrief aangekondigd. De verschillende belangengroepen uit het gebied zijn vertegenwoordigd in de Werkgroep Leegveld, zoals dorpsraad Liessel, agrariërs, bewoners en ondernemers. De werkgroep wordt periodiek bijgepraat over de plannen en om advies gevraagd. Bestuurders zijn vertegenwoordigd in de integrale gebiedscommissie Peelvenen, deze komen elk kwartaal samen om op de hoogte te stellen en de overheden te adviseren over de plannen.

Procedure

Op 19 november 2018 is het Projectplan Waterwet Leegveld vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van het waterschap (DB) en 22 november door de Gedeputeerde Staten van de provincie. 7 december aanstaande volgt vervolgens een besluit door Provinciale Staten (PS) over het Provinciaal Inpassingsplan (PIP). Dit is het ruimtelijk plan waarmee de bestemming van sommige agrarische percelen overgaat in natuur. Spoedig na 7 december wordt het besluit van PS over het PIP gepubliceerd, tegelijk met het besluit van het DB over het Projectplan Waterwet Leegveld. De belanghebbenden die een zienswijze hebben ingediend worden schriftelijk op de hoogte gesteld van de reactie op zienswijzen en over de vervolprocedure. Vervolgens is het gedurende 6 weken voor hen mogelijk om in beroep te gaan via de Raad van State.

Rolverdeling

Provincie Noord-Brabant is verantwoordelijk voor de PAS-herstelmaatregelen. Waterschap Aa en Maas heeft de uitvoering van deze maatregelen op zich genomen conform de Bestuursovereenkomst Peelvenen van 22 juli 2016. De maatregelen zijn omschreven in Projectplan Waterwet Leegveld welke 19 mei t/m 29 juni 2018 ter inzage heeft gelegen en 19 november jl. is vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van het waterschap.

Staatsbosbeheer is eigenaar van een groot deel van het natuurgebied en werkte mee aan de opstelling van het Projectplan Waterwet. Hiermee is geborgd dat na de inrichting van het gebied ook het vervolgbeheer dat zij grotendeels moeten voeren, conform het Natura 2000 beheerplan, goed kan verlopen.